

PROCEDURA UDZIELANIA POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz.1591).

Cel procedury:

uszczergówanie sposobu postępowania w stosunku do ucznia, któremu potrzebna jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna,

- 1) usprawnienie działań nauczycieli w przedmiocie przygotowywania opinii o uczniu, opracowania indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego,
- 2) określenie zasad dokumentowania podejmowanych działań w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

I. Postępowanie wobec ucznia, którego należy objąć pomocą psychologiczno-pedagogiczną

Ustala się następujący tryb postępowania wobec ucznia, którego należy objąć pomocą psychologiczno-pedagogiczną:

1. W przypadku, gdy nauczyciel lub specjalista stwierdzą, że uczeń wymaga pomocy psychologiczno-pedagogicznej (potrzeby rozwojowe lub edukacyjne) następuje:
  - 1) niezwłoczne udzielanie tej pomocy w trakcie bieżącej z nim pracy,
  - 2) przekazanie informacji o tym wychowawcy klasy.
2. Wychowawca klasy:
  - 1) informuje innych nauczycieli i specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w trakcie bieżącej z nim pracy,
  - 2) w razie potrzeby – we współpracy z nauczycielami lub specjalistami planuje i koordynuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną w ramach zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów oraz bieżącej pracy z uczniem lub
  - 3) stwierdza, że konieczne jest objęcie ucznia dodatkową pomocą psychologiczno-pedagogiczną z jednej (lub kilku) z form określonych w rozporządzeniu z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
3. W przypadku konieczności objęcia ucznia dodatkową pomocą psychologiczno-pedagogiczną z jednej (lub kilku) z form, dyrektor szkoły:
  - 1) ustala formy udzielania pomocy oraz okres ich udzielania, wymiar godzin, w których będą realizowane,
  - 2) przekazuje pisemnie i niezwłocznie rodzicom ucznia (pełnoletniemu uczniowi) informację o ustalonych formach pomocy, okresie ich udzielania oraz wymiarze godzin.
4. Planując udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej wychowawca klasy oraz nauczyciele i specjaliści współpracują z rodzicami ucznia lub z nim samym, jeśli jest pełnoletni, a także - w zależności od potrzeb - z innymi osobami, poradniami lub organizacjami wymienionymi w rozporządzeniu.
5. Specjaliści udzielający konkretnym uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej wspierają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych w dostosowaniu sposobów i metod pracy do możliwości psychofizycznych tych uczniów.
6. Nauczyciele i specjaliści udzielający pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi w formach, o których mowa w rozporządzeniu oceniają efektywność udzielonej pomocy i formułują wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.
7. W przypadku, gdy uczeń był już objęty pomocą psychologiczno-pedagogiczną wychowawca klasy planując udzielanie mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uwzględnia wnioski dotyczące dalszych działań mających na celu poprawę funkcjonowania ucznia.

II. Zasady przygotowywania opinii o uczniu

1. Jeżeli uczeń kierowany jest na badania do poradni psychologiczno-pedagogicznej, za zgodą rodziców lub opiekunów prawnych, w celu stwierdzenia (potwierdzenia) zaburzeń i odchyłeń rozwojowych lub specyficznych trudności w uczeniu się, opinię sporządza wychowawca i nauczyciel zgłaszający problem (nauczyciel języka polskiego).
2. Opinia, o której mowa w ust.1, powinna zawierać szczególności następujące informacje:

- 1) jakiego rodzaju trudności w pisaniu i czytaniu ma uczeń i czy występują one od początku nauki,
  - 2) czy umie czytać ze zrozumieniem i samodzielnie pracować z tekstem,
  - 3) czy dobrze zna zasady pisowni,
  - 4) jakie uzyskuje wyniki w nauce,
  - 5) z jakich przedmiotów oprócz języka polskiego ma trudności,
  - 6) jak funkcjonuje w zespole klasowym,
  - 7) jak się zachowuje podczas odpowiedzi,
  - 8) czy regularnie uczęszcza do szkoły , czy odrabia zadania,
  - 9) czy wykonywał ćwiczenia korekcyjno – kompensacyjne zalecane przez reedukatora lub polonistę.
3. Jeżeli uczeń kierowany jest na zespół orzekający, opinia również powinna być sporządzona przez wychowawcę i nauczyciela zgłaszającego problem. Pedagog, logopeda, reedukator, mogą dołączyć własne uwagi.
4. Opinia, o której mowa w ust.3, powinna w szczególności zawierać następujące informacje:
- 1) czy wcześniej był składany wniosek do Zespołu Orzekającego, kiedy i czego dotyczył,
  - 2) charakterystyka ucznia obejmująca:
    - a) zachowanie - jeśli występują zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne należy opisać jak one się przejawiają,
    - b) opis zaobserwowanych objawów stanu zdrowia,
    - c) czy choroba ucznia wpływa na jego funkcjonowanie w szkole,
    - d) postępy w nauce,
    - e) czy rodzice wykazują zainteresowanie postępami dziecka w nauce, współpracują z nauczycielami, stosują się do zaleceń specjalistów opiekujących się dzieckiem.
5. W przypadku, gdy Zespół Orzekający w celu uzyskania informacji o problemach dydaktycznych i wychowawczych ucznia wystąpi o opinię do szkoły, opinię tę sporządza wychowawca klasy i nauczyciel zgłaszający problem. Pedagog szkolny, logopeda, terapeuta pedagogiczny, inny specjalista pracujący z dzieckiem, mogą dołączyć własne uwagi.
6. Opinia, o której mowa w ust. 5, ze szkoły powinna zawierać:
- 1) informację o rozpoznanych przez nauczycieli lub specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem jego indywidualnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwościach psychofizycznych, w tym mocnych stronach i uzdolnieniach;
  - 2) informację o funkcjonowaniu ucznia w szkole, w tym występujących trudnościach, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym objętych kształceniem specjalnym - wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania;
  - 3) informację o:
    - a) działaniach podjętych przez nauczycieli lub specjalistów w celu poprawy funkcjonowania ucznia w szkole,
    - b) formach udzielonej mu pomocy psychologiczno-pedagogicznej i okresie ich udzielania,
    - c) efektach podjętych działań i udzielanej pomocy,
    - d) wnioskach dotyczących dalszej pracy z uczniem mających na celu poprawę jego funkcjonowania.

III. Orzeczenia i opinie poradni, a pomoc psychologiczno-pedagogiczna

1. Przy planowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinię poradni uwzględnia się zalecenia zawarte w tych dokumentach.
2. Planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi posiadającemu orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym ustalanie: form udzielania pomocy, okresu ich udzielania, wymiaru godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem Zespołu nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem. Ustalenia te są uwzględniane w opracowanym dla niego indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym.
3. Uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się program nauczania do jego indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. Dostosowanie to następuje na podstawie opracowanego dla ucznia indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET) uwzględniającego zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego.
4. Indywidualny program edukacyjno - terapeutyczny opracowuje się dla ucznia na okres roku albo etapu etap edukacyjnego (określa orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego).
5. Zespół niezwłocznie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia, opracowuje projekt programu.
6. Program powinien być opracowany w terminie do 30 dni od otrzymania przez szkołę orzeczenia publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.
7. Dyrektor szkoły (lub wyznaczona przez niego osoba) zaprasza na zebranie Zespołu rodziców ucznia.

8. Kopię programu przekazuje się rodzicom lub opiekunom prawnym dziecka, na ich wniosek – wychowawca klasy.
9. Wzór programu stanowi załącznik do niniejszej procedury.

IV. Dokumentowanie udzielanej w szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej

1. Nauczyciele i specjaliści udzielający uczniowi pomocy psychologiczno - pedagogicznej prowadzą dokumentację zgodnie z wytycznymi zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.
2. Dokumentację tę stanowi dziennik zajęć, w którym odnotowuje się obecność uczniów na zajęciach, oraz do którego wpisuje się:
  - 1) nazwiska i imiona uczniów w porządku alfabetycznym, oraz oddział, do którego uczęszczają;
  - 2) adresy poczty elektronicznej rodziców i numery ich telefonów, jeżeli je posiadają;
  - 3) indywidualny program pracy z uczniem, a w przypadku zajęć grupowych - program pracy grupy;
  - 4) tygodniowy rozkład zajęć;
  - 5) daty i czas trwania oraz tematy przeprowadzonych zajęć;
  - 6) ocenę postępów i wnioski dotyczące dalszej pracy z uczniem;
  - 7) odnotowuje się obecność uczniów na zajęciach.
3. Pedagog szkolny gromadzi w indywidualnej teczce, dla każdego ucznia objętego odpowiednio kształceniem specjalnym, zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi lub pomocą psychologiczno-pedagogiczną dokumentację badań i czynności uzupełniających prowadzonych w szczególności przez pedagoga, psychologa, logopedę, doradcę zawodowego, terapeutę pedagogicznego, lekarza oraz innego specjalistę, a także indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne.
4. Do dokumentacji, o której mowa w ust.3, mają wgląd wszyscy nauczyciele i specjaliści oraz rodzice lub opiekunowie prawni dziecka (pełnoletni uczeń) w obecności pedagoga szkolnego.

V. Ustalenia końcowe

1. Procedura obowiązuje wszystkich nauczycieli i specjalistów
2. Procedura wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.

Załącznik nr 1

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny	
Imię i nazwisko ucznia	
Rok urodzenia	
Etap edukacyjny/klasa	
Rok szkolny	
Nazwa szkoły	
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego nr ..... z dnia ..... wydane przez	
Rozpoznanie wynikające z orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego	
Rodzaj schorzenia	
Poziom funkcjonowania językowego, intelektualnego, poznawczego, społecznego	
Sposób percepcji	
Stopień rozumienia odbieranych informacji	
Poziom umiejętności w pracy z tekstem pisany	
Choroby towarzyszące	
Wyniki diagnozy	
Mocne strony ucznia	
Trudności	
Przyczyny trudności	
Funkcjonowanie ucznia w klasie	
Wnioski wynikające z diagnozy	
Kierunek zintegrowanych oddziaływań nauczyciela i specjalistów (w celu aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu szkoły	

Rodzaj i zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem		
Cele edukacyjne wynikające z realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego		
Umiejętności:		
Cele edukacyjne równoważne z celami wybranego przez nauczyciela programu nauczania		
Cele wynikające ze szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego		
Cele terapeutyczne		
Dostosowanie warunków organizacji kształcenia do możliwości percepcyjnych, zastosowanie specjalistycznych pomocy dydaktycznych		
Organizacja miejsca pracy		
Pomoce techniczne i środki dydaktyczne		
Zakres dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia		
Forma dostosowania		
Ocenianie		
Formy, sposoby i okres udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiar godzin, w których poszczególne formy pomocy będą realizowane, ustalone przez dyrektora szkoły		
Forma pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Wymiar godzin	Prowadzący zajęcia specjalistyczne
Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze		
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne		
Zajęcia logopedyczne		
Porady i konsultacje		
Inne (jakie?)		

Zajęcia rewalidacyjne		
Zajęcia rewalidacyjne	Wymiar godzin	Osoba prowadząca
Zajęcia indywidualne		
Zajęcia grupowe		
Wybrane zajęcia edukacyjne realizowane indywidualnie lub w mniejszej grupie (liczącej do 5 uczniów)		
Działania wspierające rodziców ucznia		
Zakres współdziałania z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym specjalistyczną.		
Zakres współpracy z placówkami doskonalenia nauczycieli.		
Zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży (w zależności od potrzeb).		
Sposób ewaluacji programu		
Zatwierdzono		
Data		
Podpis osoby przygotowującej program		
Podpisy członków zespołu		
Podpis dyrektora		
Podpis rodziców		
Informacja o modyfikacjach programu		
Rodzaj modyfikacji		
Podpis osoby wprowadzającej modyfikacje		
Data		
Podpis rodziców		

.....
pieczęć szkoły**INFORMACJA DLA RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ)**

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu/opinii Nr ..... z dnia ..... - .....- 20 ..... r. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w ..... oraz Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej dla ucznia/uczennicy ..... kl. .... zostały ustalone następujące formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej/zajęcia rewalidacyjne które będą realizowane w ..... semestrze roku szkolnego 20 ..... /20 ..... :

Lp.	Forma udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Okres udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Wymiar godzin
1.	Zajęcia rozwijające uzdolnienia;		
2.	Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się;		
3.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze;		
4.	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;		
5.	Zajęcia logopedyczne;		
6.	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne;		
7.	Zajęcia gimnastyki korekcyjnej;		
8.	Zajęcia terapii sensorycznej;		
9.	Zajęcia muzykoterapii / arteterapii;		
10.	Porady i konsultacje.		
Zajęcia rewalidacyjne			120 min.

.....
data i podpis wychowawcy.....
podpis dyrektora

Zapoznałem/zapoznałam się z formami, okresem oraz wymiarem godzin udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej / zajęć rewalidacyjnych dla mojego dziecka ..... w I/II semestrze roku szkolnego 20.../20.....

.....
data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

**REZYGNACJA Z PROPONOWANYCH ZAJĘĆ POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
LUB ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH**

W przypadku rezygnacji z określonej formy zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub zajęć rewalidacyjnych prowadzonych w szkole, proszę uzupełnić poniższą deklarację:

W ..... semestrze roku szkolnego 20 ..... /20 ..... rezygnuję z udziału mojego dziecka w zajęciach (wpisać poniżej):

.....

.....

.....

.....
data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

**REALIZACJA ZALECANYCH FORM POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
LUB ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH POZA SZKOŁĄ**

W przypadku realizacji zalecanych zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub zajęć rewalidacyjnych, poza szkołą, proszę o podanie czasu i miejsca realizacji tych zajęć:

Lp.	Forma udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej / zajęcia rewalidacyjne	Miejsce realizacji	Czas realizacji (od – do)
1.			
2.			
3.			

.....
data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

.....
pieczęć szkoły**ZGODA RODZICÓW (PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ)**

Zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu/opinii Nr ..... z dnia ..... - .....- 20 ..... r. Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w ..... oraz Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej dla ucznia/uczennicy ..... kl. .... zostały ustalone następujące formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej/zajęcia rewalidacyjne które będą realizowane w ..... semestrze roku szkolnego 20 ..... /20 ..... :

Lp.	Forma udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej	Dzień i godzina realizacji zajęć	Prowadzący zajęcia
1.	Zajęcia rozwijające uzdolnienia;		
2.	Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się;		
3.	Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze;		
4.	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;		
5.	Zajęcia logopedyczne;		
6.	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne;		
7.	Zajęcia gimnastyki korekcyjnej;		
8.	Zajęcia terapii sensorycznej;		
9.	Zajęcia muzykoterapii / arteterapii;		
10.	Porady i konsultacje.		
Zajęcia rewalidacyjne			

.....
data i podpis wychowawcy.....
podpis dyrektora

Informuję, że **wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody** na prowadzenie wymienionych powyżej zajęć rewalidacyjnych / zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedstawionych formach, okresie oraz wymiarze godzin dla mojego dziecka ..... w I/II semestrze roku szkolnego 20.../20....

.....
data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

**REZYGNACJA Z ZAJĘĆ POMOCY PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
LUB ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH**

W przypadku rezygnacji z określonej formy zajęć pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub zajęć rewalidacyjnych prowadzonych w szkole, proszę uzupełnić poniższą deklarację:

W ..... semestrze roku szkolnego 20 ..... /20 ..... rezygnuję z udziału mojego dziecka w zajęciach (wpisać poniżej):

.....

.....

.....

.....
data i podpis rodzica/opiekuna prawnego

Załącznik nr 4

Piaseczno, dnia .....
data

.....
imię i nazwisko wychowawcy klasy/grupy przedszkolnej

**Pani Wioletta Grochowicz
Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego
w Piasecznie**

**WNIOSEK O OBJĘCIE DZIECKA/UCZNIA
POMOCĄ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNĄ W SZKOLE**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591)

Imię i nazwisko dziecka / ucznia: .....

Klasa / grupa przedszkolna: .....

Data urodzenia: .....

Zwracam się z prośbą o objęcie (imię i nazwisko ucznia) .....

pomocą psychologiczno-pedagogiczną w szkole, ze względu na zauważone u dziecka / ucznia trudności:

.....
.....
.....
.....

.....
(podpis wychowawcy)

